

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

56-1

BRNO 2015

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 56
Volume 56

Číslo 1
Issue 1

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Hedvika Břínková, Jiří Juchelka, Soňa Klanicová, Šárka Krupičková,
Olga Lečbychová, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík,
Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Executive Editors, Typography

Azu design, s. r. o.

Software
Software

Adobe InDesign CC

Fotografie na obálce
Cover Photography

Želešice. Polotovar sekerky (viz obr. 5, str. 40).
Želešice. Axe blank (see Fig. 5, Pg. 40).

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
Čechyňská 363/19
602 00 Brno
IČ: 68081758
E-mail: pv@arub.cz
Internet: <http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html>

Tisk
Print

Azu design, s. r. o.
Bayerova 805/40
602 00 Brno

ISSN 1211-7250
MK ČR E 18648

Vychází dvakrát ročně
Vydáno v Brně roku 2015
Náklad 400 ks

Časopis je uveden na Seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.
Copyright ©2015 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., and the authors.

Literatura

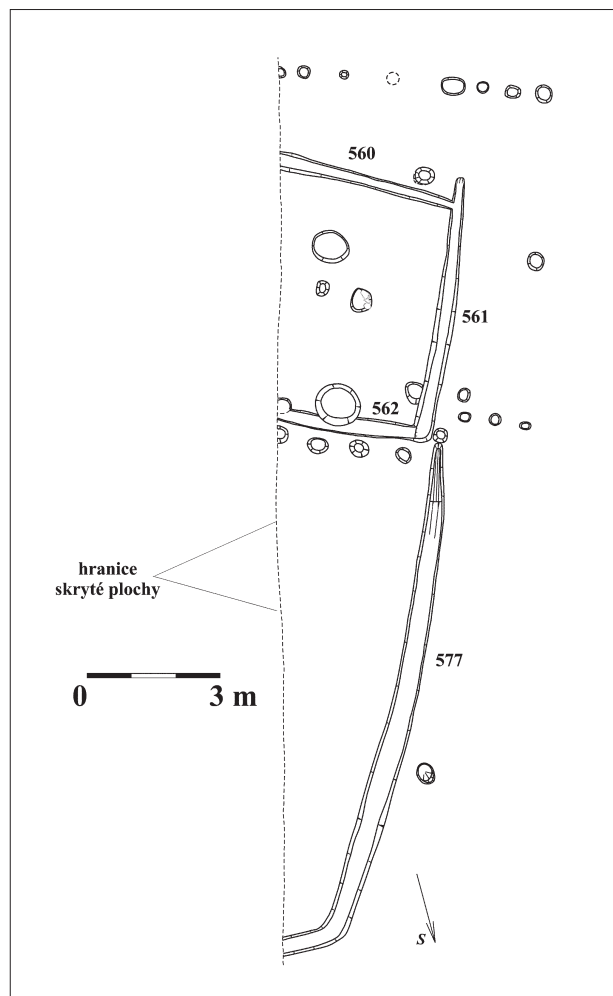
Čižmář, Z. 2006: Dyje (okr. Znojmo). *Přehled výzkumů* 47, 140.

Humpola, D. 2014: Dyje (okr. Znojmo). *Výroční zpráva 2013*. Brno: Ústav archeologické památkové péče Brno, 29.

Podborský, V., Vildomec, V. 1972: *Pravěk Znojemska*. Brno, Znojmo: Musejní spolek v Brně a Jihomoravské muzeum ve Znojmě.

Resumé

Dyje (Bez. Znojmo), Flur „Sad u nádraží“. Bei Rettungsgrabung wurden zwei Gräber der Aunjettitzer Kultur und Siedlung der Věteřov-Gruppe und der Mitteldonauländische Hügelgräberkultur entdeckt.

Obr. 2. Dyje. Základy domu (obj. 560, 561 a 562) a další žlab (obj. 577).

Abb. 2. Dyje. Das Haus-fundament (Obj. 560, 561 a 562) und weitere Rinne (Obj. 577).

HNOJICE (OKR. OLOMOUČ)

„Mošťánky“. SDMK. Ohrazený areál, sídliště. Sondáž.

V průběhu srpna proběhl badatelský výzkum, jehož snahou bylo ověřit stáří nově zjištěného příkopového ohrazení severozápadně od obce. Lokalita se nachází v rovinné poloze na nevýrazné potoční terase asi 150 m od pravého břehu potoka Říčí. Na základě povrchových sběrů je v tomto prostoru známo polykulturní sídliště, na němž byly leteckou prospekci identifikovány příznaky příkopového ohrazení odpovídajícího rondelu. Po provedení magnetometrické prospekce se ukázalo, že se jedná o areál vymezený příkopem oválného půdorysu o rozměrech zhruba 180 a 150 m s jedním přerušením na jihovýchodní straně. V odstupu několika metrů jej na vnitřní straně lemuje dvojice palisád. Uvnitř i vně takto vymezené plochy se nachází množství objektů, jejichž vztah vzhledem k polykulturnímu charakteru lokality nelze jednoznačně ztotožnit.

Sonda o rozměrech 30×2 m prořezala severozápadní průběh příkopu i palisád (obr. 3). Pod 0,4 m mocnou orníci a 0,05–0,1 m kulturní vrstvy se v podloží rýsovaly zahloubené objekty. Z časových důvodů byla sonda příkopem zúžena na 1 metr. Příkop dosahoval šířky 6,3 m. Jeho stěny vanovitě klesaly až do hloubky 1,3 m, kde se vnitřní stěna příkopu schodovitě spadla až ke dnu v hloubce 1,95 m pod současným povrchem (obr. 3). Úroveň popisovaného schodu zároveň tvořila hranici charakteru jednotlivých vrstev. Horní část výplně byla homogenní pouze se splachovými vrstvičkami při vnitřní stěně. V hloubce 1,3–1,5 m vyplňovala celou plochu příkopu vrstva s množstvím lomových a říčních kamenů proložených spraší a jílem (snad destrukce zdí, obr. 4). Pod ní je výplň hutnější, humóznější s výraznější černou barvou, promíšená hrudkami podloží a obsahuje větší střepy a kosti. Dno příkopu bylo nepravidelně zvlněné.

V odstupu 8 a 12 m od vnitřní hrany příkopu byly magnetometricky zjištěny dvě liniové anomálie interpretované jako palisády. Tyto byly také doloženy výzkumem. Palisáda blíže příkopu (objekt 3) dosahovala šířky 0,5 m a hloubky 0,2 m. Objekt 4 (vnitřní palisáda) se po začátek na úrovni podloží vytratila. Vně příkopu se podařilo zachytit i část sídlištního objektu 2 s keramickým inventářem odpovídajícím střepům z příkopu, četnou mazanicí a tkalcovskými závažími.

Keramický inventář příkopu reprezentuje závěr vývoje mohylové kultury, čemuž odpovídá i radiokarbonové datum v rozmezí 1431–1264 BC (95,4%). Nově zkoumaná lokalita v Hnojicích odpovídá rozměry a řezem příkopu, dvojicí palisád i keramickými nálezy známé Skalce u Velimi, přesněji tamějšímu příkopu A, který je považován za nejstarší v rámci celé soustavy (Harding et al. 2007; Hrala et al. 2000).

Miroslav Daňhel

Literatura

Harding, A., Šumberová, R., Knüsel, Ch., Outram, A. 2007: *Velim. Violence and Death in Bronze Age Bohemia*. Praha: Institute of Archaeology of the CAS Prague.

Hrala, J., Šumberová, R., Vávra, M. 2000: *A Bronze Age fortified site in Bohemia*. Praha: Institute of Archaeology of the CAS Prague.

Resumé

Hnojice (Olomouc District), "Mošánky". A new enclosure was studied using aerial survey and magnetometry. The test pit dug on the site cut a ditch and two palisades. The ditch was 6.3m in width and 1.95m deep and its infilling contained Middle Danube Tumulus culture pottery. This site is similar to Velim, trench A.

Obr. 3. Hnojice. Sonda příkopem. Ve spodní části patrný horizont kamenů.

Fig. 3. Hnojice. Trench cutting the ditch. The lower part contains stony layer.

Obr. 4. Hnojice. Lomové kameny promísené spraší a jílem.

Fig. 4. Hnojice. Quarried stones mixed with loess and clay.

HOLASOVICE (OKR. OPAVA)

„Dvůr“. KLPP. Sídliště. Záchraný výzkum.

V květnu 2014 proběhl drobný archeologický záchraný výzkum vyvolaný stavbou spádové dešťové kanalizace v areálu bývalého velkostatku, v prostoru archeologické kulturní památky (r. č. 31622/8 – 1379). V současné době areál využívá Muzeum Slezský venkov Holasovice.

V liniovém výkopu byly zachyceny kulturní vrstvy, které obsahovaly četné keramické fragmenty, štípanou industrii a zlomky zvířecích kostí. Jelikož musela být dodržena hloubka výkopu povolená stavbou a nebylo dosaženo podloží, není stratigrafie kompletní. Podle získaného keramického materiálu lze vrstvy datovat do slezské fáze období kultury lužických popelnicových polí. Kromě lužické keramiky byl nalezen i jeden fragment keramické nádoby, jež lze datovat do přelomu 15. a 16. století.

Na zkoumané lokalitě probíhaly výzkumy i v letech 2011 a 2012, při kterých byly objeveny středověké artefakty a nálezy kultury lužických popelnicových polí a kultury nálevkovitých pohárů. Nejspíše z důvodu neúplné stratigrafie nebyly nálezy kultury nálevkovitých pohárů na tomto výzkumu potvrzeny.

Jitka Štohandlová

Resumé

Holasovice (Opava District), „Dvůr“. Lausitz Urnfield culture. Settlement. Rescue excavation.

HOLEŠOV (K. Ú. KOLIČÍN, OKR. KROMĚŘÍŽ)

„Šeblinek“, výzkum Količín 1. Starší doba bronzová. Záchraný výzkum.

Při výzkumu kulturní vrstvy byly získány drobné keramické zlomky, které lze díky charakteru zpracování keramického těsta a způsobu výzdoby pomocí otisků šňůry spojit s nitranskou kulturou. Většinou jsou identifikovány jako fragmenty šálků. Tento časový horizont doplňují střepy velkých nádob odpovídajících únětickým nebo věteřovským hrncovitým nádobám, v několika případech i s pupíky, kterými bývá ozdobeno podhrdlí. Protože se však nenašla jiná únětická nebo věteřovská keramika, považujeme je za projev prolínání nebo kontaktů únětického prostředí s nitranským. Nitranské kultury mohou příslušet např. i některé silicitové šipky, pokud ovšem nejsou spojeny s kulturou se zvoncovitými poháry, která byla výzkumem také doložena (viz oddíl Eneolit).

Miroslav Daňhel